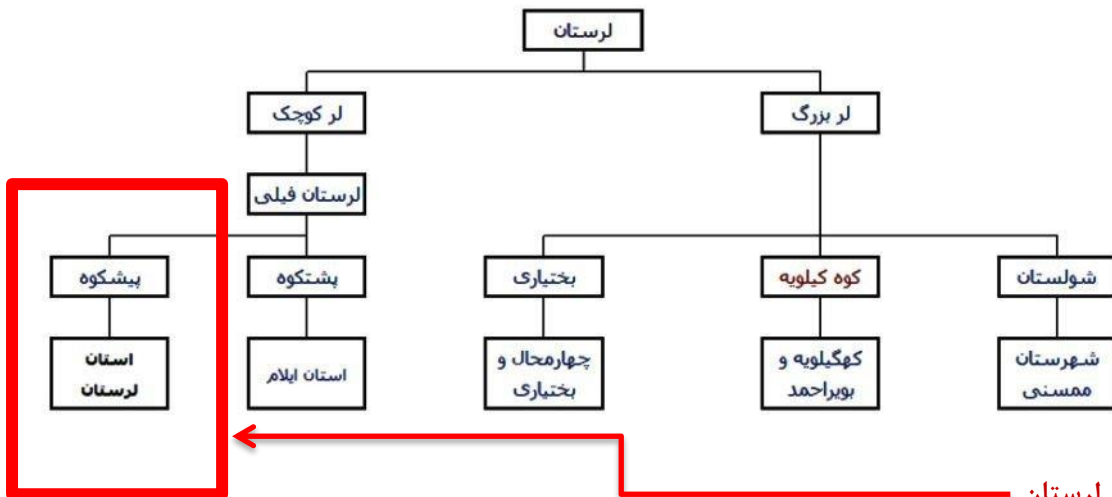

- لباس زن لر ایران

منظور از لر، استان لرستان است. لباس و پوشاک بختیاری جداگانه بررسی خواهد شد.

- پوشاک زنان لرستان

پوشاک زنان لرستان شامل هفت جز می باشد که به صورت زیر بررسی می گردد.

الف - پوشش سر

شامل پنج نوع می باشد؛ الف-۱- کلاه الف-۲- زیر سرپند الف-۳- سرپند

الف-۴- تره و گل ونی الف-۵- کت

الف-۱- کلاه

در اصطلاح محلی کیلو نامیده می شود. + کیلو در واقع نوعی عرقچین است. + کیلو زیر سرپند قرار می گیرد.

کیلو به نگهداشتن سرپند روی سر کمک می کند. کیلو در زمستان به گرم نگه داشتن سر کمک می کند.

کیلو را از نخ کاموا و در رنگ های قرمز، سبز، آبی، نیلی، زرشکی، بنفش، سفید، زرد می بافند. (تنوع رنگی آن زیاد است)

سطح روی بافت کیلو به صورت توری های مثلثی و لوزی شکل است. + بانوان مسن از رنگ تیره استفاده می کنند.

سفید وساده آن (تصویر دوم از دست راست) مرسوم تر است. + مجلل ترین آن نوع سکه دوزی شده آن است.

برخی نیز از جنس مخمل یا تکه دوزی شده است.

در بعضی مناطق (عمدتاً مناطق سر سیر تر) در زیر سربند از پوششی استفاده می کنند که ژیر سرون یا لچک نامیده می شود.

چهارگوش + ۱ متر + مشابه گل و نی کرد ها (عمدتاً تیره رنگ) + سه گوش کرده و جلوی سر و روی پیشانی گره می زنند + از جنس پنبه + برخی اوقات به تنهایی و فقط برای میهمانی های داخل منزل استفاده می شود

نکته : مشابه سربند است فقط کمی از رنگ محدود تر و جنس سبک تر دارد.

الف-۳- سربند

در اصطلاح محلی سَرُون گفته می شود + نوع اَبریشمی آن را گُلَوَنی می نامند + روی کلاه قرار می گیرد + ابعاد آن از یک در یک متر تا دو در دو متر هم می رسد (ابعاد متفاوت است) + گاهی از اتصال چهار سربند کوچک، سربند اصلی به دست می آید.

نکته(۱) : امروزه در برخی از مناطق مرسوم شده است که آن را بدون کلاه استفاده می کنند.

نکته(۲) : هیچ وقت زیر سربند و سربند با هم بکار برده نمی شوند و فقط یکی از آنها استفاده می گردد.

سرون روی سر قرار می گیرد و تا پشت گردن را می پوشاند و دنباله آن پشت سر آویزان می شود.

سرون را به روش خاصی گره می زنند.

نکته (۱) : سروُن تنها قسمتی از موهای سر را در برگرفته و گیسوانشان از کنارگوش ها بر روی شانه ها آویزان است.

نکته (۲) : بر روی سروُن با زیورآلاتی از طلا یا نقره و یا مهره های نفیس و زیبا تزیین می شد.

الف - ۴ - تره و گل و نی

تره روسری یا چارقد است + در اصطلاح محلی ساوه هم گفته می شود.

در روزهای جشن های عروسی گلوتی را بر روی تره می بندند + در روزهای عادی فقط تره را روی سر می اندازند.

الف - ۵ - کت

چارقد (تره) بزرگتر + ساده + باحاشیه‌های رنگی + ریشه‌دار + امروزه مرسوم ترین سرپوش زنان لر است.

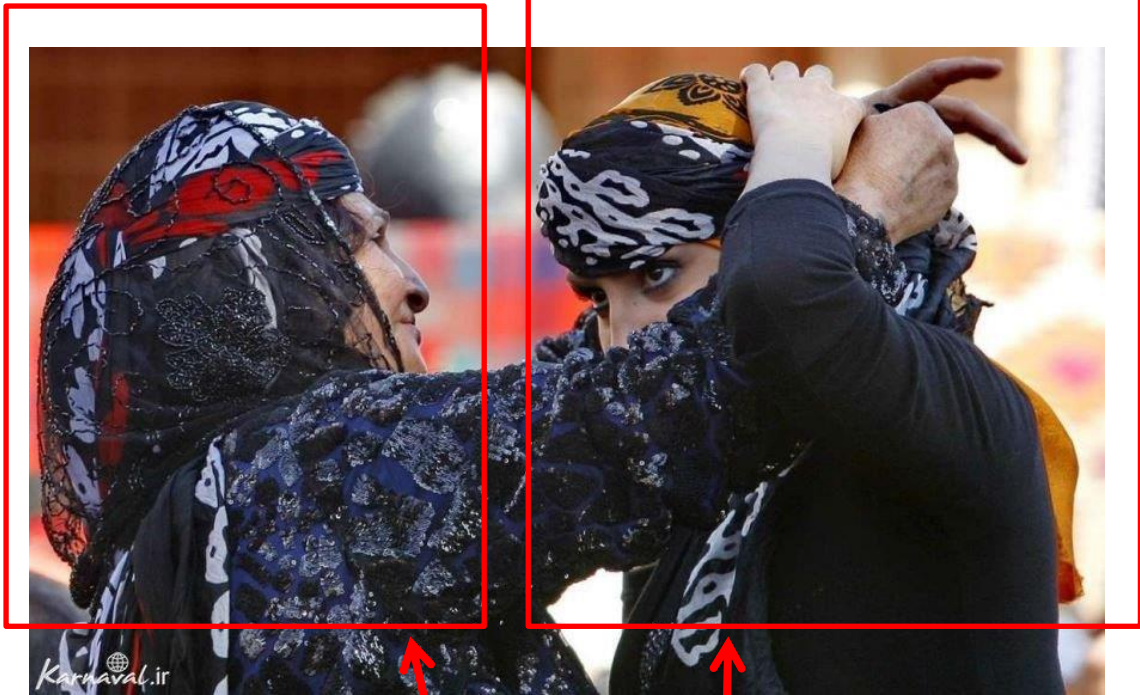
از جنس حریر یا ابریشم و گل دار + بعضا با سکه یا پولک تزیین می شد +

نکته (۱) : مهارت بستن کت بسیار مهم است. هر بانویی روسری و عمامه زیباتری ببندد معروف می شد.

نکته (۲) : تره و کت با هم به کار می روند.

تره + کت

سرون + تره + کت

کلاه + سرون + تره

نقش تره زنان لرستان

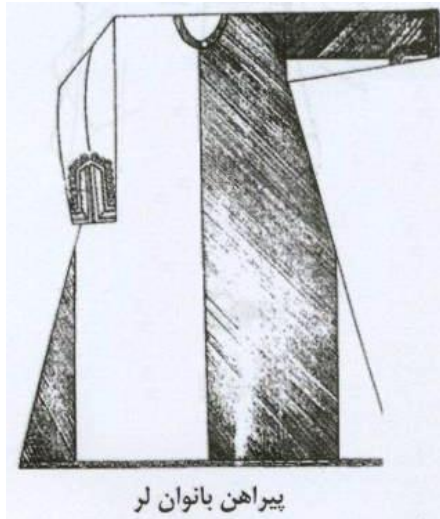
ب- پیراهن

در اصطلاح محلی کِراس یا جُومه گفته می شود .

تمام قد + گشاد + یقه گرد + با نقوش درشت و الوان + چاک تا سر سینه (در نوع های قدیمی تر جلوی یقه را با سکه ای به جای دکمه می بستند) + آستین ساده با سر دست ساده و یا بعضا شکاف دار + همواره بدون دکمه + گاهی سر دست و دور یقه یراق دوزی (در مدل های خانی) + زیر بغل مرغک لوزی شکل می خورد (به مرغک اصطلاحا سیچه می گویند- سبب راحتتر حرکت دادن دست می شود) + در سرشانه برشی ندارد + قسمت یقه سجاف دوخته

به قسمت جلو و راسته آن بالا می گویند و در طرفین برش هایی می خورد.

به برشی های ساده طرفین "جُومه تیزر بالادار" می گویند. حالت فون دارد (برش دامن اریب تا گشاد تر شود)

پیراهن بانوان لر

جنس کراس دو نوع است.

۱- مخمل کرپ (خانی) ۲- ساتن گلداز (معمولی)

۲- نکته : گاهی روی آن زری دوزی می شود.

زیر کراس پیراهنی شبیه به آن می پوشند که به آن

می گویند.

زیر پیراهن

برش های ساده تر

جنس تافته

ج- شلوار

برش و نوع خاصی است. + در اصطلاح محلی شاول گفته می شود.

از دمپا تا حدود بالای زانو، پارچه ای ساده با نقش بندی و نواردوزی شده (گشاد) و قسمت بالاتر آن به رنگ دیگر و گل دار (تنگ)

دو قست رنگ متفاوت دارند + بالای آن لیفه باریک می خورد + دو ساق مخروط ناقص است +

نکته (۱): در مزرعه و خانه، شلوار مخملی با برش ساده بوده است. شلوار گفته شده شلوار رسمی است.

نکته (۲): قسمت پایین پا را نواردوزی و نقش دوزی می کنند. (شکل صفحه قبل دیده شود)

نکته (۳): در نوع های قدیمی تر در جلوی دمپای ریشه می دادند که بر پا ریخته می شد.

د- جلیقه

نیم تنه جلوی باز یا دکمه دار + بدون آستین + سکه و یراق دوزی دارد

سکه های روی سکه دوزی را اصطلاحاً چفت دار یا گوشه دار می گویند

نکته (۱): جلیقه را جلو باز می پوشند حتی اگر تک دکمه درشت داشته باشد

نکته (۲): جلیقه شبیه کلنجه هست اما کوتاه تر و فاقد آستین → نیم تنه و جلیقه در کرد ها

ه- کت (پل)

دو نوع است: ۱- یال ۲- کلنجه

ه- ۱- یال :

مخمل + عمدتا در مراسم شادی بر روی پیراهن + جوان ها از رنگ قرمز و زنان مسن اغلب از رنگ مشکی و سرمه ای + بدون چاک در طرفین + در جلو با دکمه بسته می شود

ه- ۲- کلنجه

همان جلیقه آستین دار (آستین سه ربع) + کمی بلند تر = در سرما جایگزین جلیقه می شود + باز هم بسته نمی شود + جیب دار (مثل کردی) + دم آستین شکاف دار + کمر کمی تنگ می شود (نامحسوس)
رنگ آن عمدتا روشن است.

و- سرداری و بال کت

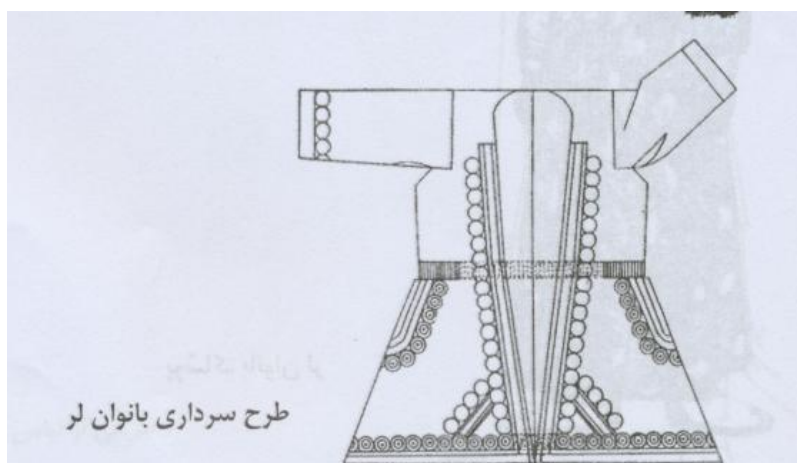
آستین کوتاه یا سه ربع + مخمل + بلندی تا سرزانو + جلوپاز + سر آستین ها و حاشیه جلوی آن کرمک دوزی + یقه دالی شکل

نوعی دوخت شبیه بلوچ دوزی

بیشتر به رنگ مشکی، سبز و قرمز است.

نکته: در برخی مناطق لرستان بال کت آستین کوتاه و کمر چین را سرداری و آستین سه ربع بدون کمر گیری را بال کت می نامند.

ز- پا پوش

نوعی گیوه که در اصطلاح محلی آن را آژیّه یا آجیده می گویند.

رویه بافتنی + زیره چرم خالص و آج دار

زیره توسط مردان آژیّه کش و بافت رویه توسط زنان + آژیّه را به دو نوع زنانه معمولی و زنانه عروسان تقسیم می کنند.

نکته : زنان لرستان چادر شبی سفید و گلدار را بر روی همه لباس های خود می پوشیدند که برای رعایت حجاب است.

طرح کامل لباس زنان لر